

PŘEHLED SZBP EU

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Přehled SZBP č. 10/2016

1. – 31. říjen 2016

autor: Martin Kuta, Johana Kudrnová, Patrik Toula

Obsah:

<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ</i>	4
RADA K BOSNĚ A HERCEGOVINĚ	4
ROZPUŠTĚNÍ MAKEDONSKÉHO PARLAMENTU, PŘEDČASNÉ VOLBY	5
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i>	6
MINISTERSKÉ SETKÁNÍ EU-STŘEDOASIJSKÉ STÁTY	6
K SITUACI V JEMENU	7
PARLAMENTNÍ VOLBY V GRUZII	8
VZTAHY EU-AFGHÁNISTÁN, KONFERENCE K AFGHÁNISTÁNU	9
RADA K SITUACI V SÝRII	11
JEDNÁNÍ S LIBANONEM A JORDÁNSKEM	13
JEDNÁNÍ EU-TUNISKO	14

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Kuta, M., Kudrnová, J.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP č. 10/2016	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 31. 10. 2016	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: ESVČ/EEAS; SZBP; Sýrie; volby	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

OBSAH

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ</i> _____	4
RADA K BOSNĚ A HERCEGOVINĚ _____	4
ROZPUŠTĚNÍ MAKEDONSKÉHO PARLAMENTU, PŘEDČASNÉ VOLBY _____	5
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i> _____	6
MINISTERSKÉ SETKÁNÍ EU-STŘEDOASIJSKÉ STÁTY _____	6
K SITUACI V JEMENU _____	7
PARLAMENTNÍ VOLBY V GRUZII _____	8
VZTAHY EU-AFGHÁNISTÁN, KONFERENCE K AFGHÁNISTÁNU _____	9
RADA K SITUACI V SÝRII _____	11
JEDNÁNÍ S LIBANONEM A JORDÁNSKEM _____	13
JEDNÁNÍ EU-TUNISKO _____	14

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

RADA K BOSNĚ A HERCEGOVINĚ

Další vývoj dne Republiky srbské

Národní shromáždění Republiky srbské schválilo 25. října zákon, kterým deklaruje, že sporný den Republiky srbské se bude i přes rozhodnutí Ústavního soudu konat 9. ledna. Zákon ale stanovuje, že svátek bude mít sekulární povahu a nebude povinný pro muslimské či katolické obyvatelstvo žijící v dané entitě. Právě z důvodu náboženské povahy dne Republiky srbské Ústavní soud konání tohoto významného dne zakázal. Po schválení zákona se vyostřily spory mezi vládou a stranou entity Aliancí nezávislých sociálních demokratů (SNSD) a opozičními poslanci. Zasedání Národního shromáždění se nezúčastnili poslanci z koalice Domovina (politická reprezentace Bosňanů v Republice srbské). Ti před projednáváním návrhu zákona prohlásili, že založení Republiky srbské v roce 1992 bylo předešlou ke spáchaným zločinům během následující války.

I nadále přetrvávají otázky kolem konání referenda o soudním rozhodnutí o zákazu dne Republiky srbské. Někteří analytici stále zdůrazňují, že se referendum konalo hlavně proto, aby prezident Republiky srbské Milorad Dodik zajistil dobré volební výsledky pro stranu SNSD v komunálních volbách, které se konaly týden poté. Další analytici vyzdvihují ztrátu věrohodnosti pro konání dalších potenciálních referend.¹

Závěry Rady k Bosně a Hercegovině

Rada pro zahraniční věci (FAC) v závěrech² ze 17. října zopakovala svůj postoj k Bosně a Hercegovině jakožto ke svobodnému, jednotnému a suverénnímu státu. Dále ocenila pokrok integračního procesu k EU. Komunální volby, které v Bosně a Hercegovině proběhly 2. října, považuje FAC za legitimní, provedené řádným způsobem a odpovídající mezinárodním demokratickým standardům. Rada vyjádřila lítost nad protiprávním referendem o konání *dne Republiky srbské*, které porušilo rozhodnutí Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny ze dne 17. září letošního roku.³ FAC a EU bude nadále monitorovat situaci a vyzývá místní úřady, aby daný problém řešily prostřednictvím dialogu a legální cestou.

Rada vyzývá politickou reprezentaci Bosny a Hercegoviny, aby pokračovala v prosazování Reformní agendy, která je nezbytná pro řešení hospodářských a sociálních problémů, stejně jako reformy v oblasti právního státu a veřejné správy. Politické instituce by měly přispět k obnovení fungování soudnictví, boje proti korupci, organizovanému zločinu, radikalismu a terorismu. Rada také vítá pokračující přítomnost mise EU SBOP Althea.⁴ V kontextu strategie EU k Bosně a Hercegovině Rada

---

¹ KOVACEVIC, Danijel. Bosnian Serbs Make Concession on Disputed Holiday. BalkanInsight.com [online]. 25 Oct 16 [cit. 2016-11-07]. Dostupný z WWW: <http://www.balkaninsight.com/en/article/bosnian-serbs-pass-law-on-disputed-holiday-10-25-2016>.

² Rada EU: Council conclusions on Bosnia and Herzegovina, 17/10/2016 [cit. 2016-10-30]. Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-bosnia-herzegovina/>.

³ Viz Přehled SZBP září 2016, <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

⁴ ESVC: EU military operation in Bosnia and Herzegovina (Operation EUFOR ALTHEA), Jan 15 2016 [cit. 2016-10-30]. Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/archives/csdp/missions-and-operations/althea-bih/pdf/factsheet_eufor_althea_en.pdf.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

zdůrazňuje význam této mise pro podporu autorit Bosny a Hercegoviny pro zachování bezpečného prostředí pod obnoveným mandátem OSN. Rada vyzývá vysokou představitelku Mogheriniovou, aby do podzimu 2017 představila předpokládaný strategický materiál o budoucnosti mise a také pokračování integrace země k EU.⁵

ROZPUŠTĚNÍ MAKEDONSKÉHO PARLAMENTU, PŘEDČASNÉ VOLBY

Popis problematiky

Dva roky trvající politická krize v Makedonii se díky přispění EU a jejímu tlaku na politickou reprezentaci v zemi přiblížila konci. Již dříve došlo k dohodě hlavních politických stran o konání předčasných voleb 11. prosince letošního roku.⁶ Dne 17. října hlasoval makedonský parlament o svém rozpuštění. Panovaly obavy, že by se nemusely stihnout ústavní lhůty mezi vlastním rozpuštěním a konáním parlamentních voleb v termínu, na němž se politické elity shodly.⁷ I přes politickou dohodu o termínu předčasných voleb se hlavní politické strany vzájemně obviňovaly z neochoty podpořit rozpuštění parlamentu.

Jednání v institucích EU

K řešení situace přispěl také komisař pro rozšiřování a Evropskou politiku sousedství Johannes Hahn, který v polovině října navštívil zemi.⁸ Během návštěvy se komisař Hahn sešel s představiteli hlavních politických stran, zástupci občanské společnosti a dále i se zvláštními státními zástupci, kteří jsou pověřeni vyšetřováním aféry masového odposlouchávání, která spustila současnou politickou krizi. Komisař Hahn společně se všemi zúčastněnými potvrdili, že činnost zvláštního státního zastupitelství je podporována. Rovněž Hahn vyjádřil nutnost, aby nadcházející parlamentní volby proběhly v souladu s mezinárodními demokratickými standardy. V důsledku politické krize je ekonomika i společnost v zemi paralyzována, z toho důvodu Hahn vyzdvihl význam priorit urgentních reformních prací, které přijala Rada pro všeobecné záležitosti loni v létě.⁹

---

⁵ Rada EU: Council conclusions on Bosnia and Herzegovina, 17/10/2016 [cit. 2016-10-30]. Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-bosnia-herzegovina/>.

⁶ Přehled SZBP srpen 2016, s. 6. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=102689>.

⁷ MARUSIC Sinisa Jakov. Macedonia Parliament Dissolves for Early Elections. Balkaninsight.com [online], 17 Oct 16 [cit. 2016-11-10]. Dostupný z WWW: <http://www.balkaninsight.com/en/article/macedonia-parliament-dissolves-for-snap-polls-10-17-2016>.

⁸ EK: EU Commissioner Johannes Hahn on his visit to Skopje (14 October 2016), 15 October 2016 [cit. 2016-11-10]. Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/hahn/announcements/eu-commissioner-johannes-hahn-his-visit-skopje-14-october-2016_en.

⁹ EK: URGENT REFORM PRIORITIES FOR THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA (JUNE 2015) [cit. 2016-11-10]. Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/enlargement/news_corner/news/news-files/20150619_urgent_reform_priorities.pdf.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

MINISTERSKÉ SETKÁNÍ EU-STŘEDOASIJSKÉ STÁTY

Popis problematiky

Region je pro EU důležitý z několika důvodů. Tím nejzásadnějším je jeho blízkost konfliktním oblastem, potenciální riziko rozhoření samostatného konfliktu v oblasti a nerostné a surovinové bohatství, které může přispět k energetické bezpečnosti EU. Dalším bodem je poměrně rozsáhlá síť obchodu s drogami a organizovaného zločinu.¹⁰ V posledních letech stoupá význam regionu také kvůli rostoucím migračním proudům, které tudy vedou (především z Afghánistánu směrem na východ). Rovněž je důležitá spolupráce zemí regionu s celosvětovými mocnostmi – Ruskem a Čínou a jejich pomyslné soupeření o ekonomický a politický vliv v regionu. EU se ve své spolupráci se středoasijskými státy snaží klást důraz na demokratické principy a hodnoty (lidská práva, demokratické reformy, právní stát).¹¹

Od prosince loňského roku jsou vztahy se středoasijskými státy upraveny novou strategií, kterou potvrdila v loňském roce svými závěry také Rada.¹² Strategie klade důraz na diferenciovaný přístup k jednotlivým státům a zaměření na spolupráci v těch oblastech, které jsou pro dané země stěžejní. Kromě setkání na regionální úrovni (například setkání ministrů zahraničí a vysoké představitelky) udržuje EU také vztahy s jednotlivými státy.

Jednání v institucích EU

Dne 4. října proběhlo v Bruselu setkání ministrů zahraničí Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Tádžikistánu, Turkmenistánu a Uzbekistánu a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federicy Mogheriniové a komisaře pro mezinárodní spolupráci a rozvoj Nevena Mimicy.¹³ Jednání se dotklo oblastí společného zájmu všech aktérů: společné hrozby a výzvy, stabilita, migrace, ekonomický růst, zaměstnanost, podpora soukromých investic, mládež a vzdělání. Mogheriniová zdůraznila strategickou pozici regionu a potenciál, který země mají. Tento potenciál je třeba využít, a proto by měly jak evropské státy, tak státy v regionu zajistit příznivé investiční prostředí. Zástupci EU dále zopakovali svůj závazek poskytnout regionu finanční prostředky ve výši 1 miliardy EUR v období 2014–2020. V roce 2017 vejde v platnost revidovaná strategie pro vztahy EU-Střední Asie, která bude více zaměřena na požadavky a priority jednotlivých států. Obecně se jedná o ekonomický rozvoj a stabilitu. Účastníci setkání se rovněž shodli na tom, že je potřeba

---

¹⁰ Na příkladu Kazachstánu viz Kazakhstan's strategic significance. *Europdialogue.eu* [online], 2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupný z WWW: <http://www.europdialogue.eu/Kazakhstan-Strategic-Significance>.

¹¹ ESVC: Central Asia [online], 17/05/2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/2068/central-asia_en.

¹² Viz Přehled SZBP prosinec 2015, s. 12–13, <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=78183>.

¹³ ESVC: European Union - Central Asia Ministerial Meeting, 4 October 2016 [online], 04/10/2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11048/european-union---central-asia-ministerial-meeting-4-october-2016_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

posilovat odolnost jednotlivých států (dobré vládnutí, ochranu lidských práv a základních svobod, právní stát a podporu občanské společnosti).

Příští setkání na ministerské úrovni proběhne v roce 2017 v Uzbekistánu.

K SITUACI V JEMENU

Popis problematiky

Dva roky trvající konflikt v Jemenu si zatím vyžádal oběti v řádu jednotek tisíců. Podle Světového potravinového programu OSN je téměř 15 milionů lidí v zemi ohroženo nedostatkem jídla. Na vině je především omezený přístup k humanitární pomoci.¹⁴

V druhé polovině září se prezident Hádí ze saúdskoarabského exilu pokusil ovládnout finanční sektor v zemi, když svým rozhodnutím odvolal guvernéra centrální banky a rozhodl o přesunutí této instituce do přístavního města Aden, které je pod nadvládou vládě loajálních vojenských jednotek. Tímto krokem došlo k výrazné destabilizaci bankovního sektoru a celkovému kolapsu země (neschopnost vyplácet mzdy) a určité severní části země se přiblížily k hladomoru. Pokračující konflikt a přesun instituce centrální banky do jižní části země může ještě mnohem více posílit vznikající rozdělení Jemenu na sever a jih.¹⁵ Přesun centrální banky souvisí s příjezdem jemenské vlády ze saúdskoarabského exilu. Prezident Hádí ale i nadále setrval v Saúdské Arábii.¹⁶

Nový zdroj napětí vyvolal zásah civilního cíle v šíitské části země v hlavním městě Sanáa, který provedly vojenské jednotky sunnitské koalice vedené Saúdskou Arábií podporující prezidenta Hádího. V reakci na to vypálily vojenské jednotky povstalců hnutí Hútíjů rakety na cíle hluboko v saúdskoarabském vnitrozemí a vojenské plavidlo Spojených států v Rudém moři a Adenském zálivu.¹⁷ Námořnictvo Spojených států v následujících dnech palbu opětovalo.

V druhé polovině října vstoupilo v platnost třídenní příměří, o které usilovala OSN.¹⁸

Jednání v institucích EU

ESVČ vydala prohlášení, podle něhož jakékoli útoky proti cílům třetích stran v Rudém moři a Adenském zálivu porušují mezinárodní právo o plavbě na volném moři. Dle prohlášení EU vyzývá k okamžitému příměří a pozastavení vojenských operací. Obnovení činnosti výboru pro deeskalaci a koordinaci je dalším krokem směrem k mírovým rozhovorům.¹⁹

---

¹⁴ Yemen Emergency. WFP.org [online], 2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupný z WWW:

<https://www.wfp.org/emergencies/yemen/>.

¹⁵ Central Bank Crisis Risks Famine in Yemen. Crisisgroup.org [online], 29 September 2016 [cit. 2016-10-18].

Dostupný z WWW: <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/central-bank-crisis-risks-famine-yemen>.

¹⁶ Yemen's exiled government return to Aden. Middleeasteye.net [online], 22 September 2016 [cit. 2016-10-18].

Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/yemen-exile-government-returns-aden-160764349>.

¹⁷ Houthis fire missiles at Saudi base and US navy ship after funeral attack. Middleeasteye.net [online], 10 October 2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/houthis-fire-missiles-saudi-military-base-us-navy-ship-after-deadly-funeral-attack-822062604>.

¹⁸ Yemen truce comes into effect under UN plan. Middleeasteye.net [online], 19 October 2016 [cit. 2016-10-18].

Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/yemen-truce-comes-effect-under-un-plan-1163683289>.

¹⁹ ESVČ: Statement by the spokesperson on the latest developments in Yemen, 06/10/2016 [cit. 2016-10-18].

Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11240/statement-by-the-spokesperson-on-the-latest-developments-in-yemen_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Činnost zvláštního zmocněnce OSN pro Jemen Ismáíla šajcha Ahmeda podpořila také ve svém prohlášení vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová.²⁰

PARLAMENTNÍ VOLBY V GRUZII

Popis problematiky

Gruzie je jednou ze zemí Východního partnerství v rámci Evropské politiky sousedství.

Během října proběhly parlamentní volby v Gruzii. Volební systém v Gruzii je smíšený, část mandátů se obsazuje na základě poměrného systému, část na základě většinového dvoukolového systému. První kolo (obsazení poměrné části mandátů a první kolo většinové složky) proběhlo v první polovině měsíce. Druhé kolo, v němž byly obsazeny zbývající mandáty z většinové složky, proběhlo 30. října.

Volby přinesly vítězství vládnoucí politické strany Gruzínský sen, která se v systému objevila při posledních parlamentních volbách v roce 2012.²¹ Na druhém místě se umístilo Sjednocené národní hnutí spojené s bývalým prezidentem Michaiilem Saakašvilim. Pětiprocentní uzavírací klauzuli překročila, a v poměrné složce mandáty získala, také Aliance patriotů Gruzie-Spojená opozice.²²

Dle komentářů tyto volby měly zásadní vliv na podobu stranické politické soutěže v zemi a stabilizaci stranického systému po pádu komunistického režimu a vyhlášení nezávislosti. Předvolební průzkumy ukazovaly, že šanci překonat pětiprocentní volební klauzuli by měly i další strany. Kromě soutěže politických stran je důležitá také jejich vnitřní stabilizace ve smyslu členské základny.²³ Podle některých komentářů se na výsledku letošních voleb mohl podepsat také relativní neúspěch gruzínské zahraniční politiky, kdy na summitu Severoatlantické aliance v červenci letošního roku ve Varšavě země nezískala akční plán členství. To se mohlo projevit i v hlasování voličů, kteří mohli odmítnout dosavadní snahu navázat se na euro-atlantické struktury.²⁴

Naděje vkládané do těchto voleb byly dle zprávy zvláštní mise Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) do určité výrazné míry naplněny. Dle mise OBSE byly volby soutěživé, dobře spravovány, základní práva byla dodržena. Předvolební kampaň byla otevřená (i přes

---

²⁰ ESVČ: Statement by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the attack in Yemen, 08/10/2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11452/statement-by-the-high-representativevice-president-federica-mogherini-on-the-attack-in-yemen_en.

²¹ K tomu viz práce PI LIŠKOVÁ, Markéta. Parlamentní volby v Gruzii 2012. Vybraná témata 16/2012 [online]. ISSN 2533-414X. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=137873>.

²² Elections: Parliament. IFES Election Guide [online], Oct. 8, 2016 [cit. 2016-10-25]. Dostupný z WWW: <http://www.electionguide.org/elections/id/2577/>.

Výsledky včetně druhého kola viz Results 2016 – Second Round. Results.cec.gov.ge [online], 30 October 2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupný z WWW: <http://results.cec.gov.ge/eng/#>.

²³ MIERZEJEWSKI-VOZNYAK, Melanie. Georgian Parliamentary Election 2016. Parties under pressure. Neweasterneurope.eu [online], 26 September 2016 [cit. 2016-10-25]. Dostupný z WWW:

<http://neweasterneurope.eu/articles-and-commentary/2132-georgian-parliamentary-elections-2016-parties-under-pressure>.

²⁴ KOGAN, Eugene. Resetting Georgia-NATO relations. New Eastern Europe, XXIII, no. 5, s. 82. ISSN 2083-7372.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

nevyvážené zpravodajství některých médií). Zastrahování a násilí spojené s hlasováním se sice vyskytovalo, ale pouze v omezené míře.²⁵

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová a komisař pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn ocenili ve společném prohlášení průběh prvního kola gruzínských parlamentních voleb a fakta, která obsahuje předběžná zpráva mise OBSE. Vyzvali dále politické strany a kandidáty, aby se zdrželi jakékoli činnosti, která by mohla narušit obdobný průběh druhého kola. EU bude i nadále volby bedlivě sledovat. Podle prohlášení je EU i nadále připravena asistovat gruzínské vládě a obyvatelům země při její stabilizaci a provádění reformem.²⁶

VZTAHY EU-AFGHÁNISTÁN, KONFERENCE K AFGHÁNISTÁNU

Popis problematiky

Afghánistán je dlouhodobě největším příjemcem rozvojové pomoci EU a jejích členských států. Ročně do země v rámci různých programů plyne až 1 miliarda EUR od členských států, sama EU pak od roku 2002 zemi na rozvojové a humanitární účely přispěla 3,6 miliardami EUR.²⁷ Za posledních 15 let zaznamenala EU slovy vysoké představitelky Federicy Mogheriniové neuvěřitelný posun k lepšímu, přesto před Afghánistánem stále leží dlouhá cesta k úplné bezpečnosti, politické a sociální stabilizaci. Od pádu Talibánu v roce 2002 se průměrný věk dožití zvýšil ze 45 na 60 let. Desetkrát více dětí navštěvuje školu, včetně 3 miliónů dívek.²⁸ Přesto žije stále 39 % populace v chudobě, stejné procento Afghánců nenalézá práci. V rámci Afghánského národního rámce pro mír a rozvoj (*Afghanistan National Peace and Development Framework, ANPDF*) se EU do roku 2020 zavázala zemi přispívat 200 milionů EUR ročně. Prioritní oblasti, v nichž se angažuje, jsou následující: zemědělství a rozvoj venkova, profesionalizace afghánské policie, jasná aplikace práva, genderová rovnost, rozvoj zdravotnictví (zemi stále sužuje vysoká úmrtnost rodiček, chronická podvýživa, TBC, malárie a velmi špatné hygienické podmínky) a rozvoj demokracie (asistence při volebních procesech, podpora rozvoje občanské společnosti). Největším problémem se doposud zdá být neschopnost vlády snížit reálnou závislost země na vnější pomoci. Problematické je také zajišťování veřejných služeb výkonnými složkami státu. Afghánistán patří do skupiny „nejméně rozvinutých států“, jeho obchodní vztahy s EU proto fungují dle principu *všechno kromě zbraní*

---

²⁵ Georgia – Parliamentary Elections, 8 October 2016: Statement Of Preliminary Findings And Conclusions: Preliminary Conclusions. OSCE.org [online], 9 October 2016 [cit. 2016-10-25]. Dostupný z WWW: <http://www.osce.org/odihr/elections/georgia/273221?download=true>.

²⁶ ESVČ: Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on the parliamentary elections in Georgia. 09/10/2016 [cit. 2016-10-25]. Dostupný z WWW: <http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11459/statement-by-high-representativevice-president-federica-mogherini-and-commissioner-johannes-hahn-on-the-parliamentary-elections-in-georgia- en>.

²⁷ ESVČ: EU-Afghanistan relations. 2016 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/10740/eu-afghanistan-relations_en.

²⁸ ESVČ: Opening speech by High Representative / Vice President Federica Mogherini at the Brussels Conference on Afghanistan. 2016 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11132/opening-speech-by-high-representative--vice-president-federica-mogherini-at-the-brussels-conference-on-afghanistan_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

(*everything but arms*, EBA). Afghánistán má tak bezcelní přístup na evropský trh s výjimkou nákupu zbraní a munice.²⁹

Konference o Afghánistánu

Na začátku října 2016 vyvrcholila dvě na sobě nezávislá jednání EU s Afghánistánem. EU hostila v Bruselu 5. a 6. října mezinárodní konferenci o Afghánistánu, které se mimo jiné zúčastnil také generální tajemník OSN Pan Ki-mun a ministr zahraničí USA John Kerry. Mezinárodní komunita vyjádřila svou plnou podporu mírovému procesu a postkonfliktní obnově v zemi.³⁰ Dohromady se zavázala mezi lety 2017–2020 podpořit Afghánistán 13,6 miliardami EUR, z čehož 5 miliardami EUR přispěje EU.³¹ Federica Mogheriniová uvedla, že investice do bezpečnosti v Afghánistánu je investicí do bezpečnosti EU, dále zdůraznila, že štedrá podpora, na níž se mezinárodní komunita dohodla, nesouvisí s migrační krizí.³² Konference potvrdila aktuálnost tří pilířů tzv. transformační dekády, na které se bude pomoc soustředit: 1) budování státních institucí dle programu navrženého ANPDF, 2) trvalá finanční podpora mezinárodní komunity na současné nebo obdobné úrovni do roku 2020 se zvyšující se efektivitou čerpání (komunita se nakonec zavázala k poskytnutí vyšších příspěvků, než se předvíдалo), 3) regionální a mezinárodní podpora pro ukončení násilí, ekonomický rozvoj a stabilizaci politického systému, jež bude dlouhodobě schopný garantovat mír a rekongiliaci.³³

Dohoda EU o navrácení osob s Afghánistánem

Rok 2015 byl v Afghánistánu nejkrvavějším rokem od americké invaze. Hranice státu nejsou pod plnou kontrolou vlády, země bojuje s šířícím se pašeráctvím, zajištění základních potřeb přesídlených nebo navracejících se běženců je v praxi nereálná. Budování státu ztěžuje fakt, že zemi opouští především střední třída, která je pro budoucnost státu klíčová. Evropská rada pro mezinárodní vztahy (*European Council on Foreign Relations*, ECFR) ve své analýze problematiky upozorňuje na nutnost regionální spolupráce s Čínou, Indií, Pákistánem a Íránem.³⁴

---

²⁹ EU-Afghanistan relations. *European Union External Action*.

³⁰ ESVČ: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini upon arrival at the Brussels Conference on Afghanistan. 2016 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11122/remarks-by-the-high-representativevice-president-federica-mogherini-upon-arrival-at-the-brussels-conference-on-afghanistan_en.

³¹ ESVČ: Remarks by HR/VP Federica Mogherini at the joint press conference at the end of the Brussels Conference on Afghanistan, with President of Afghanistan Ashraf Ghani. 2016 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/11201/remarks-by-hrvp-federica-mogherini-at-the-joint-press-conference-at-the-end-of-the-brussels-conference-on-afghanistan-with-president-of-afghanistan-ashraf-ghani_en.

³² ESVČ: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini upon arrival at the Brussels Conference on Afghanistan.

³³ Rada EU: Brussels Conference on Afghanistan, partnership for prosperity and peace: communiqué of the participants. 2016 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: http://dsms.consilium.europa.eu/952/Actions/Newsletter.aspx?messageid=7550&customerid=37912&password=en_c_42377361466131576658384E_enc.

³⁴ Eternally displaced: Afghanistan's refugee crisis and what it means for Europe. *European Council on Foreign Relations* [online]. 2016 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z: http://www.ecfr.eu/publications/summary/eternally_displaced_afghanistans_refugee_crisis_and_what_it_means_for_europ.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

V reakci na zvyšující se počty Afghánců přicházejících v posledních dvou letech do Evropy a snahu o komplexní podporu procesů, jež by měly v zemi přispět ke stabilizaci, jednala Evropská unie v posledních 6 měsících s Afghánistánem o obecném rámci pro budoucí spolupráci v oblasti navrácení uprchlíků zpět do země. Dne 2. října bylo dosaženo politické dohody, jež nyní nastoupí cestu implementačního procesu. Dohoda zajišťuje navrácení všech žadatelů o azyl, kteří nesplní kritéria EU pro jeho poskytnutí. Dokument nazvaný *Společná cesta vpřed (Joint Way Forward)* zavazuje EU k pečlivému zvážení humanitárních aspektů každého individuálního případu. Zvláštní zacházení by mělo být aplikováno v případech jednotlivců, svobodných žen, žen samoživitelů, starých a těžce nemocných. Ve vyjednaném plánu se počítá s organizací nepravidelných leteckých linek z Evropy do Kábulu, které zajistí vlastní návrat. EU však vyjádřila svou ochotu podílet se na strategiích cílených na předcházení emigrace ze země. K plánovaným krokům patří zvyšování povědomí o rizicích migrace, rozbití pašeráckého řetězce a lepší přístup k pracovním příležitostem.³⁵

RADA K SITUACI V SÝRII

Popis problematiky

Situace v Sýrii se dále zhoršuje, nejvíce tíživá situace je v Aleppu. Intenzita a rozsah bombardování východní části města jsou zjevně nepřiměřené a záměrně cílí na nemocnice, zdravotnický personál, školy a základní infrastrukturu. Objevují se důkazy o použití barelových a kazetových bomb i chemických zbraní. Útoky přinášejí tisíce civilních obětí, včetně žen a dětí, a mohou být označeny za válečné zločiny.

Dne 2. října byla spuštěna akutní humanitární iniciativa, kdy se EU ve spolupráci s orgány OSN snaží poskytovat humanitární pomoc do východního Aleppa a jiných zasažených oblastí. Stejně tak se snaží o bezpečnou evakuaci alespoň urgentních lékařských případů.³⁶

Syrští rebelové zahájili 28. října protiofenzivu k prolomení obklíčení rozděleného města Aleppa. Před válkou nejlidnatější město Sýrie je již čtyři roky rozděleno na vládou drženou západní část a rebely ovládanou východní část, kterou syrská armáda a její spojenci obklíčili toto léto. Hlavní páteční cíle představovaly letecká základna Nairab a další vojenská základna Hmeimim. Dle zpráv intenzivní pozemní střety probíhaly i v oblastech, které byly dříve na okraji bojů. Syrská organizace pro lidská práva toho dne ohlásila nejméně 15 zabitých civilistů. Rebelové k ofenzivě použili především auta a tanky naplněné trhavinou, balistické rakety typu země-země i několik sebevražedných útočníků. Ruská armáda vzápětí požádala prezidenta Vladimira Putina o povolení obnovit letecké útoky na město po desetidenní odmlce.³⁷

---

³⁵ ESVČ: Joint Way Forward on migration issues between Afghanistan and the EU. 2016 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_afghanistan_joint_way_forward_on_migration_issues.pdf.

³⁶ France Diplomatie: Syria – Launch of an “emergency humanitarian initiative” for Aleppo by the EU, October 3, 2016 [cit. 31. 10. 2016]. Dostupný z WWW: <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/syria/events/article/syria-launch-of-an-emergency-humanitarian-initiative-for-aleppo-by-the-eu-03-10>.

³⁷ Rebels launch Aleppo counter-offensive with exploding tanks, missiles. Middleeasteye.net [online], 28 October 2016 [cit. 2016-11-07]. Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/rebels-launch-aleppo-counter-offensive-car-bombs-and-exploding-tanks-1359125266>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová po jednání FAC zopakovala, že neexistuje vojenské řešení konfliktu, nýbrž se musí hledat politické východisko. EU se rozhodla zahájit dialog s klíčovými regionálními subjekty, aby připravila půdu pro politický přechod, usmíření a obnovu země.³⁸ Dále zdůraznila, že EU zaujala ohledně situace v Sýrii pevný, jednotný a jasný postoj. V první řadě se musí zastavit bombardování Aleppa a zamezit další humanitární katastrofě. Nejvyšší prioritou je v současnosti záchrana lidských životů ve městě. Proto se EU intenzivně snaží dohodnout se všemi účastníky konfliktu na dodání humanitární pomoci do východní části Aleppa a na evakuaci vážných zdravotních případů z daného prostoru. Vysoká představitelka Mogheriniová opakovaně jednala s ruským (Sergej Lavrov) a íránským (Mohammad Javad Zarif) ministrem zahraničí i dalšími aktéry. EU také úzce spolupracuje a podporuje jednání se speciálním velvyslancem OSN Staffanem de Misturou a s ISSG (International Syria Support Group).³⁹ EU se oproštuje od přímých jednání se syrským prezidentem Bašárem Asadem či syrským režimem. Cílem je tak vést jednání s klíčovými stranami v regionu jakou jsou Turecko, Saudská Arábie a Írán. Na závěr k Sýrii Vysoká představitelka dodala, že EU plně podporuje operaci za osvobození iráckého města Mosul.⁴⁰

Závěry Rady

Na svém jednání dne 17. října přijala FAC závěry k Sýrii. EU odsuzuje nepřiměřené útoky režimu a jeho spojenců proti civilnímu obyvatelstvu a vyzývá je, aby bezohledné letecké bombardování ukončili. Dále odsuzuje pokračující systematické, rozsáhlé a hrubé porušování a zneužívání lidských práv a veškeré porušování mezinárodního humanitárního práva všemi stranami, zejména syrským režimem a jeho spojenci. Zasažení humanitárního konvoje OSN, které se událo 19. září, je jednoznačným porušením mezinárodního práva a vyžaduje plné vyšetření. EU očekává výsledky interního šetření OSN. EU dále vyzývá k okamžitému ukončení všech vojenských letů nad Aleppem, k ukončení ozbrojených střetů a jejich monitorování transparentním mechanismem a k nenarušovanému celostátnímu přístupu k humanitární pomoci zaručené všemi stranami. Tyto kroky jsou nezbytné pro záchranu obyvatel Aleppa i dalších z ostatních částí země a pro obnovení rozhovorů regionálních aktérů.

Rada vyjádřila svou plnou podporu Zvláštnímu vyslanci OSN de Misturovi v úsilí o obnovení rozhovorů uvnitř syrského režimu. EU odsoudilo ruské veto při jednání v Radě bezpečnosti OSN z 8. října letošního roku. Přijatou rezolucí RB OSN usilovala o zastavení ozbrojených konfliktů v zemi a obnovení humanitárního přístupu do Aleppa. Rezoluce byla podporována všemi členskými státy EU. EU i nadále podporuje syrskou opozici, konkrétně opoziční delegaci Vysokou vyjednávací komisi (HNC), která jedná zprostředkovaně s OSN v Ženevě.⁴¹

Rada zastává názor, že za bezpečnost syrských obyvatel nese primární odpovědnost syrský režim.⁴²

³⁸ Rada EU: Foreign Affairs Council, 17/10/2016 [cit. 2016-10-31]. Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2016/10/17/>.

³⁹ International Syria Support Group (ISSG). Syriainstitute.org [online], June 2016 [cit. 2016-10-30]. Dostupný z WWW: <http://syriainstitute.org/wp-content/uploads/2016/06/ISSG-Cheat-Sheet-Secure.pdf>.

⁴⁰ ESVC: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the press conference following the Foreign Affairs Council, 17/10/2016 [cit. 2016-10-30]. Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/12253/remarks-by-the-high-representativevice-president-federica-mogherini-at-the-press-conference-following-the-foreign-affairs-council_en.

⁴¹ Rada EU: Council conclusions on Syria, 17/10/2016 [cit. 2016-11-01]. Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-syria-conclusions/>.

⁴² Rada EU: Council conclusions on Syria, 17/10/2016 [cit. 2016-11-01]. Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-syria-conclusions/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

JEDNÁNÍ S LIBANONEM A JORDÁNSKEM

Popis problematiky

Vedle přímé pomoci Sýrii a podpoře tamního obyvatelstva v souvislosti s trvajícím občanskou válkou se EU zaměřuje také na dění v sousedních státech, které čelí náporu syrských běženců. Pozornost je proto zaměřena na Jordánsko a Libanon. Dle údajů Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky se v obou zemích dohromady nachází přibližně 1,7 milionů syrských běženců.⁴³

Jednání v institucích EU

FAC se na svém jednání 17. října dohodla na dalších partnerských prioritách a dohodách s Jordánskem na období let 2016–2018 a s Libanonem na období let 2016–2020. Dohody představují rámec, prostřednictvím něhož budou uvedeny do praxe společné závazky učiněné na londýnské konferenci *Podpora Sýrii*.⁴⁴ EU, Jordánsko a Libanon sdílejí společný cíl budování stabilního, prosperujícího a nekonfliktního prostoru. Obě země usilují o klíčovou roli v regionu. Dohody se zaměřují na posílení ekonomické odolnosti – tvorby pracovních příležitostí a kvalitního vzdělání pro syrské běžence. To přispěje k přijatelnému a bezpečnému prostředí, v kterém budou moci přebývat po dobu války ve vlastní zemi. Očekává se, že partnerské dohody budou přijaty Radou přidružení EU-Jordánsko a Radou přidružení EU-Libanon v následujících týdnech.⁴⁵

Na tiskové konferenci po jednání Rady podala vysoká představitelka Mogheriniová zprávu o prvních výsledcích partnerských dohod s pěti klíčovými zeměmi Afriky (Mali, Niger, Senegal, Nigérie, Etiopie) s cílem společného, lepšího a efektivnějšího řízení migrace. Rada navrhla rozšířit spolupráci i s dalšími zeměmi, zejména na Blízkém východě a v Asii. Mogheriniová také vyzdvihla společnou práci a úsilí všech členských států.⁴⁶

EU-Jordánsko

Priority partnerství jsou nastaveny tak, aby zahrnovaly regionální stabilitu a bezpečnost, včetně boje proti terorismu; hospodářskou stabilitu, udržitelný růst, kvalitní vzdělávání, vytváření pracovních míst, demokratickou vládu, právní stát a lidská práva. Dohody mimo jiné stanoví dodatečnou finanční pomoc Jordánsku, zjednodušení pravidel pro dovoz široké škály jordánských produktů ze zvláštních ekonomických zón do EU po dobu následujících deseti let. To je podmíněno tím, že syrským běžencům budou poskytnuty pracovní příležitosti, vzdělání a profesní rekvalifikace.⁴⁷

EU-Libanon

Partnerské vztahy EU a Libanonu pro následující roky se zaměřují na tyto problematiky: bezpečnost a potírání terorismu, nastavení právního státu, migrace, mobilita, rychlejší růst a tvorba pracovních

---

⁴³ Syria Regional Refugees Response. UNHCR.org [online], 07 Nov 2016 [cit. 2016-11-10]. Dostupný z WWW: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>.

⁴⁴ Co-hosts declaration from the Supporting Syria & the Region Conference, London 2016. SupportingSyria2016.com [online], 4 February 2016 [2016-11-07]. Dostupný z WWW: <https://www.supportingsyria2016.com/news/co-hosts-declaration-of-the-supporting-syria-and-the-region-conference-london-2016/>.

⁴⁵ Rada EU: Syrian crisis: EU ready to step up on partnerships with Lebanon and Jordan, 17/10/2016 [cit. 1. 11. 2016]. Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-partnership-lebanon-jordan/>.

⁴⁶ Rada EU: Finding solutions to migratory pressures, 30. 10. 2016, [ZDE](#).

⁴⁷ Rada EU: Syrian crisis: EU ready to step up on partnerships with Lebanon and Jordan, 1. 11. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

míst. Dohody opět stanoví finanční pomoc a zvýšenou podporu v řadě oblastí politiky. Libanon bude pokračovat v hledání způsobů, jak zlepšit regulační rámec ve vztahu k registraci a povolení k pobytu pro zejména syrské uprchlíky. Libanon je v současné době země hostící nejvyšší počet vysídlených osob a běženců, a to jak na jednoho obyvatele, tak i na kilometr čtvereční.⁴⁸

Na konci října byl v nepřímé volbě prezidentem Libanonu zvolen Michel Aoun. Stalo se tak po více než dvouletém období, kdy země neměla tento post obsazený. Aoun reprezentuje křesťanskou část populace. Dohoda, která Aounovo zvolení umožnila, zároveň předpokládá, že se novým premiérem stane Aounův soupeř ze sunnitského tábora Saada al-Haríri. Al-Haríriho podporuje sunnitská Saúdská Arábie. Dohoda o Aounově zvolení ale naznačuje slábnoucí saúdskoarabský vliv v zemi na úkor vzrůstajícího vlivu Íránu a šíitského Hizballáhu. Ve svém projevu po zvolení Aoun zdůraznil boj proti terorismu a stabilizaci Libanonu. Podle něj je rovněž nutné zajistit, aby se syrští běženci navrátili po skončení občanské války zpět do Sýrie. Běženecké tábory se nesmí stát úkrytem pro ozbrojence.⁴⁹

JEDNÁNÍ EU-TUNISKO

Spolupráce EU-Tunisko

V roce 1995 uzavřela Evropská unie s Tuniskem Asociační dohodu, na jejímž základě probíhá vzájemný obchod s průmyslovými produkty na bezcolní bázi. Od roku 1995 tak oba subjekty nastoupily cestu postupného sblížení, které vyvrcholilo po svržení prezidenta Ben Aliho při převratu v roce 2011.⁵⁰ Podpora EU demokratické tranzici v zemi byla vyjádřena prostřednictvím nastolení politiky „Privilegovaného partnerství“ v roce 2012, jež se soustředí na další ekonomickou a obchodní integraci. Mezi lety 2011 a 2016 poskytla EU Tunisku pomoc ve výši 2 miliard EUR. Dále bylo zemi v rámci Sousedského investičního nástroje (*Neighbourhood Investment Facility*, NIF) vyplaceno 2,6 miliard EUR ve formě půjček financujících rozvoj infrastruktury, sociálního a soukromého sektoru a sanitačních opatření. Tunisko je dále zapojeno do vědecké spolupráce Horizon 2020 a studijního výměnného programu Erasmus.⁵¹ Evropská unie je tuniským největším obchodním partnerem. Do EU exportuje 71 % svých produktů v hodnotě asi 20 miliard EUR ročně. Jedná se především o strojírenské výrobky, textil a oblečení a zemědělské produkty.⁵²

Tunisko je označováno za zemi, v níž lidové protesty označené jako arabské jaro dosáhly demokratizace a liberalizace země. I přes to země čelí vzrůstu teroristické činnosti. To s sebou

---

⁴⁸ Rada EU: Syrian crisis: EU ready to step up on partnerships with Lebanon and Jordan, 1. 11. 2016, [ZDE](#).

⁴⁹ Michel Aoun elected Lebanese president, vowing to fight 'terrorism'. Middleeasteye.net [online], 31 October 2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/michel-aoun-elected-lebanese-president-ending-two-year-vacuum-122308181>.

⁵⁰ Viz Přehled SZBP duben 2016, s. 16. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=87897>.

⁵¹ ESVC: Joint Communication to the European Parliament and the Council - Strengthening EU support for Tunisia, 29/09/2016 [cit. 2016-10-19]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/communication_from_commission_to_inst_en_v6_p1_859678-2.pdf.

⁵² EK: Tunisia - Trade. 2016 [cit. 2016-10-19]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/tunisia/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

neslo i do podzimu letošního roku trvající stav ohrožení s omezením některých lidských práv (zákaz sdružování, zákaz stávkování, dočasné omezení svobody projevu a médií).⁵³

V srpnu letošního roku parlament vyslovil důvěru nové vládě premiéra Júsufo Šáhida.⁵⁴

Jednání o Prohloubené a komplexní zóně volného obchodu

V dubnu letošního roku byla zahájena jednání EU s Tuniskem o postupné přípravě podpisu dohody o Prohloubené a komplexní zóně volného obchodu (*Deep and Comprehensive Free Trade Area, DCFTA*). V rámci tohoto nastavení doposud funguje Ukrajina, Moldávie a Gruzie. 29. září vydala Evropská komise společné sdělení, kde EP a ER informuje o vývoji jednání a prioritních oblastech spolupráce. Zásadní roli hraje při sbližování obou subjektů Tripartitní dialog (EU, Tunisko, občanská společnost). Dialog má pracovat především na odstranění vysoké nezaměstnanosti mezi mladými lidmi, snížení sociálních rozdílů, posílení občanské společnosti, potlačení pašeráctví a eliminaci bezpečnostních hrozeb, jež ohrožují jeden z hlavních segmentů tuniské ekonomiky, tj. turismus. Indikátorem úspěchu či neúspěchu těchto společných snah budou tuniské místní volby v roce 2017. Očekává se, že k podepsání DCFTA by mělo dojít v horizontu 3 let. V příštích pěti letech by měla EK Tunisku poskytnout podporu ve výši 300 miliónů EUR ročně. Na mikro půjčky bylo v letošním roce uvolněno 100 miliónů EUR, makro podpora tuniské ekonomiky by měla v letošním a příštím roce dosáhnout 500 miliónů EUR.⁵⁵

Závěry Rady k Tunisku

Rada pokračuje ve svém závazku podpory tuniskému lidu při přechodu ke svobodě, demokracii, důstojnosti a sociální spravedlnosti, který se spustil v roce 2011. Od té doby byl učiněn značný pokrok, ale Rada také zmiňuje několik vážných problémů, jako jsou sociální a ekonomická situace a bezpečnostní hrozby, kterým Tunisko čelí. Zásadní je, aby Tunisko uvedlo do praxe dodatky zakotvené v nové Ústavě. V souladu se svou globální strategií EU pro SZBP je v jejím zájmu přispět k budování demokratického a stabilního Tuniska a jeho okolí. Rada vítá postup vysoké představitelky a EK vedoucí k posílení podpory pro Tunisko.⁵⁶ Plně podporuje konsolidaci demokracie v Tunisku založené na právním státě, dodržování lidských práv, spravedlivé vládě a udržitelného socioekonomického rozvoje. Nadcházející návštěva tuniského prezidenta evropských institucí je znamením společné touhy vést politický dialog na všech úrovních. Tuniský politický pokrok může být udržitelný pouze tehdy, bude-li ho doprovázet ekonomický pokrok podobné úrovně. Tunisko by mělo přijmout a realizovat pětiletý plán rozvoje, který je zásadní pro reformní proces. Na konci listopadu proběhne Mezinárodní konference na podporu investic v Tunisku. Pro

---

⁵³ Tunisia extends state of emergency by another month. Middleeasteye.net [online], 17 September 2016 [cit. 2016-11-11]. Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/tunisia-extends-state-emergency-another-month-848894551>.

⁵⁴ Tunisia's parliament approves new unity government. Middleeasteye.net [online], 27 August 2016 [cit. 2016-11-11]. Dostupný z WWW: <http://www.middleeasteye.net/news/tunisia-parliament-approves-new-unity-government-287010324>.

⁵⁵ ESVC: Joint Communication to the European Parliament and the Council - Strengthening EU support for Tunisia, 29/09/2016 [cit. 2016-10-19]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/communication_from_commission_to_inst_en_v6_p1_859678-2.pdf.

⁵⁶ Rada EU: Joint Communication to The European Parliament and The Council, 29.9.2016 [cit. 2016-10-30]. Dostupný z WWW: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/communication_from_commission_to_inst_en_v6_p1_859678-2.pdf.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EU je to příležitost posílit své ekonomické vazby k regionu a ukázat svou podporu na nejvyšší úrovni.⁵⁷

Rada dále vítá postup doporučený vysokou představitelkou a EK. Konkrétně podporuje zvýšení finanční pomoci, která bude činit v roce 2017 300 milionů EUR. Dále také podporuje pokračující makro-finanční pomoc a vítá nedávné schválení druhého programu ve výši 500 milionů EUR. Důležitou roli hrají tuniské instituce, které zajišťují, že jsou prostředky z EU využity efektivním způsobem. EU podporuje a vyzývá ke konání místních voleb a nabízí svou pomoc při jejich organizaci a dohledu. Je také zásadní zlepšit vzdělání a vytvořit pracovní příležitosti zejména pro mladé lidi.⁵⁸

---

⁵⁷ Rada EU: Council conclusions on Tunisia, 17/10/2016 [cit. 2016-10-31]. Dostupné z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-tunisia/>.

⁵⁸ Rada EU: Council conclusions on Tunisia, 17/10/2016 [cit. 2016-10-31]. Dostupné z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/17-fac-tunisia/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz